

Ügyszám: NAIH/2015/6823/ /V.

Állásfoglalás arról, hogy készíthető-e kép- és hangfelvétel az egyenruhás közterület-
felügyelőről

[...]
részére

[...]

Tisztelt Uram!

Ön konzultációs beadvánnyal fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), melyben azzal kapcsolatban kérte a Hatóság állásfoglalását, hogy az egyenruhás közterület-felügyelőről szolgálatuk ellátása alatt a közterületen az állampolgárok készíthetnek-e kép-, hang- vagy videofelvételt az érintett személyek előzetes megkérdezése és beleegyezése nélkül.

Levelére válaszul tájékoztatom Önt a Hatóság eddigi gyakorlatáról.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 2. pontja értelmében személyes adat az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adataból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

Az Infotv. 3. § 5. pontja szerint a közérdekű adat fogalmába tartozik az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésre, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Ugyanezen szakasz 6. pontja szerint közérdekből nyilvános adatnak minősül a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése és a 28. § (1) bekezdése alapján a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatokat bárki megismerheti.

A fentieket együttesen értelmezve a Hatóság álláspontja szerint, figyelemmel arra, hogy a közterület-felügyeletek közfeladatot ellátó szervek, az általuk foglalkoztatott személyek ezáltal közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek. Az Infotv. 3. § 1-2. pontja alapján a képmás személyes adatnak tekinthető. Az Infotv. 3. § 10. pontja értelmében pedig a

képfelvétel készítése és nyilvánosságra hozatala adatkezelésnek minősül. Ennek megfelelően a közterület-felügyelők képmása is személyes adatnak tekinthető, míg annak nyilvánosságra hozatala adatkezelésnek minősül.

A jogkérdés megítélése során azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy a közterületen intézkedő közterület-felügyelő közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személynek minősül, ezért az Infotv. rendelkezései értelmében bizonyos személyes adataik közérdekből nyilvános személyes adatoknak tekinthetők.

Az Infotv. 26. § (2) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők.

Az Infotv. 26. § (2) bekezdés alapján a közérdekből nyilvános adatok tekintetében fontos kiemelni, hogy a megismerésükre, illetve terjesztésükre ugyan a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, de ezen adatok személyes adat jellege is megmarad, az adatvédelem legfontosabb garanciája: a célhoz kötött adatkezelés elve ezen adatok kapcsán is alkalmazandó.

A terjesztés mint az adatkezelés célja ezen adatok tekintetében ugyanaz, mint a közérdekű adatok nyilvánosságának és a 26. § (2) bekezdés célja: a közhatalom gyakorlásának, a közügyek intézésének és ezzel összefüggésben a közpénzek felhasználásának átláthatósága és nyilvánosság általi kontrollja. E célok tehát korlátot szabnak az Infotv. 26. § (2) bekezdés alapján kezelt személyes adatok tekintetében is, azok nem használhatók fel visszaélésükre, például valamely konkrét személy elleni – közfeladatával össze nem függő – személyes támadásra, vagy személyes konfliktusok kezelésére.

A célhoz kötött adatkezelés elve alapján személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Az Alkotmánybíróság egy korábbi határozatában többletkövetelményeket fogalmazott meg a fénykép – a képen szereplő közfeladatot ellátó személyek (rendőrök) hozzájárulása nélküli – nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy *„a nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik.”* {28/2014. (IX. 29.) AB határozat, Indokolás [44]}

A Hatóság álláspontja szerint az Alkotmánybíróság a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában voltaképp hat konjunktív feltételhez kötötte az érintett személyről készült képfelvételek nyilvánosságra hozatalát. Akkor hozható nyilvánosságra egy felvétel az érintett hozzájárulása nélkül, ha a fénykép:

- tömegfelvételnek minősül (ábrázolás módja nem egyéni, a felvétel összhatásában örökíti meg a nyilvánosság előtt lezajlott eseményeket),

- nyilvános helyen készült,
- az érintett személyre nézve nem sértő,
- az érintett személyt tárgyilagosan mutatja be,
- nyilvánosságra hozatala közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik,
- nyilvánosságra hozatala a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődik.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja szerint a nyilvánosság előtt intézkedő közterület-felügyelőt is ábrázoló képfelvétel a közterület-felügyelő hozzájárulása nélkül is nyilvánosságra hozható, ha a fénykép és annak nyilvánosságra hozatala megfelel a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatában szereplő, és fent kifejtett követelményeknek.

A közterület-felügyelőkről készített képfelvételek nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban a Hatóság az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Egyetlen elkövetett visszaélésre sem lehet válasz egy másik jogsértés, jelen esetben a közterület-felügyelőkről készített képfelvételek jogellenes nyilvánosságra hozatala. Egy jogállamban el kell határolni a jogsértés felett érzett felháborodást attól, hogy az adott személy milyen szankciókat is tart helyénvalónak. A jogsérelem orvoslására ugyanis kizárólag a hatályos jogszabályok által nyújtott jogi lehetőségek keretén belül kerülhet sor.

Az ilyen ábrázolású képfelvételek különböző internetes portálokon való közzétételét a Hatóság alapvetően nem támogatja, azonban ennek kérdése esetről-esetre bírálható el, figyelemmel a kontextusra, mivel előfordulhatnak olyan esetek, amikor a képfelvétel közzététele a sajtószabadság alapjogának gyakorlása körébe tartozik, továbbá az Infotv. 26. § (2) bekezdés szerinti célhoz kötött nyilvánosság keretei között valósul meg.

A Hatóság véleménye alapján, amennyiben egy állampolgár a feladatát el nem végző, vagy nem rendeltetésszerűen elvégző közfeladatot ellátó személyről képfelvételt készít, és azt megküldi a munkáltatónak, adatvédelmi szempontból nem tartja kifogásolhatónak, amennyiben a képfelvétel az érintett közterület-felügyelőt közfeladata ellátása közben ábrázolja, azonban a célhoz kötöttség elvére itt is figyelemmel kell lenni.

Összességében megállapítható, hogy a közterület-felügyelőkről készített fényképek nyilvánosságra hozatala, továbbítása jogszerűségének megítélésekor vizsgálni kell, hogy a közterület-felügyelő közfeladata ellátása során, azzal összefüggésben készült-e a kép, illetve mi volt a nyilvánosságra hozatal, valamint a továbbítás célja. A felvételek nem használhatók fel visszaélésszerűen, például valamely konkrét személy elleni – közfeladatával össze nem függő – személyes támadásra, vagy személyes konfliktusok kezelésére.

Budapest, 2015. november 26.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár